

OBSAH

Úvod	3
1. MŮJ DOMOV A SVĚT	9
Být indiánem	9
Franz Kafka: Touha stát se indiánem	9
Alberto Vojtěch Frič: O sobě a indiánech	9
Alberto Vojtěch Frič: Kuvade	11
Jak se na světě objevil peyotl	12
Dobře upečený člověk	13
Joseph Alexander Altsheller: Tanec slunce	14
Indiánské modlitby	16
Být v Americe českým básníkem.....	16
Josef Václav Sládek: Stále v západ	16
Josef Václav Sládek: Mississippi	18
Josef Václav Sládek: Papú	19
Můžete si přečíst	20
Hledání souvislostí	20
2. ZA LITERÁRNÍMI PAMÁTKAMI	21
Z renesanční literatury.....	21
Giovanni Boccaccio: Z Dekameronu	21
Geoffrey Chaucer: Mlynářova povídka	22
François Villon: Balada	23
François Villon: Závěť	23
Vítězslav Nezval: Balada první oslovující François Villona.....	24
Vítězslav Nezval: Balada druhá věnovaná slečnám	24
William Shakespeare: Romeo a Julie	25
William Shakespeare: Znaven, ach, znaven vším...	27
William Shakespeare: A proto odpouští má láska...	27
Jan Werich: Tři sestry a jeden prsten	27
Od renesance k baroku	30
Jan Amos Komenský: Labyrint světa a Ráj srdce	30
Bedřich Bridel: Co Bůh? Člověk?	32
Z literárního klasicismu	32
Johann Wolfgang Goethe: Faust.....	32
Jiří Suchý: Dr. Johann Faust	35
Můžete si přečíst	36
Hledání souvislostí	36
3. KRÁSA JE V PRAVDĚ	37
Realismus v literatuře.....	37
Honoré de Balzac: Evženie Grandetová	37
Gustave Flaubert: Paní Bovaryová	40

OBSAH

Karel Čapek: Poslední Epos čili Román pro služky	42
Karel Havlíček Borovský: Epigramy	44
Karel Havlíček Borovský: Křest svatého Vladimíra	44
Fjodor Michajlovič Dostojevskij: Zločin a trest	47
Otakar Hostinský: O realismu uměleckém	50
Jan Neruda: Dědova mísa	51
Jan Neruda: Přivedla žebráka na mizinu	52
Jan Neruda: Rvačky na Vinohradech	54
Jan Neruda: 1. máj 1890.....	55
Karel Václav Rais: Skleník.....	56
Anton Pavlovič Čechov: Záhadná povaha.....	57
Alois Jirásek: Filozofská historie.....	58
Jaroslav Vrchlický: Za trochu lásky	61
Josef Hora: Za trochu lásky.....	62
Josef Václav Sládek: U bran štěstí	62
Josef Václav Sládek: Silen buď	62
Můžete si přečíst.....	62
Hledání souvislostí	62
4. MODERNA.....	63
Nová krása	63
Prokletí básníci, realisté, anarchisté	63
Charles Baudelaire: Zdechlina	63
Paul Verlaine: Žena a kočka – v překladu F. Hrubína.....	64
Paul Verlaine: Žena s kočkou – v překladu J. Seiferta.....	64
Paul Verlaine: Žena a kočka – v překladu K. Čapka	64
Paul Verlaine: Na balkóně.....	65
Arthur Rimbaud: Spáč v úvalu	65
Arthur Rimbaud: Román.....	66
Arthur Rimbaud: U muziky	66
Arthur Rimbaud: Vyjevené děti.....	67
Guy de Maupassant: Kulička	68
Josef Svatopluk Machar: Valčík	71
Josef Svatopluk Machar: Smuteční šaty	72
Fráňa Šrámek: Curriculum vitae.....	73
Fráňa Šrámek: Píšou mi psaní	73
Karel Toman: Píseň.....	74
František Gellner: Drobky pod stůl hází nám osud.....	74
František Gellner: Perspektiva.....	74
František Gellner: Přetékající pohár	75
František Gellner: Všichni mi lhali	75
Světlo, barvy, vůně	76
Impresionismus	76
Antonín Sova: U řek	76
Guy de Maupassant: Muška	76

OBSAH

Stíny a tma	78
Naturalismus	78
Josef Karel Šlejhar: Kuře melancholik	78
Symboly světa a duše	81
Symbolismus a dekadence	81
Karel Hlaváček: Hrál kdosi na hoboj	81
Karel Hlaváček: Byl deštivý soumrak.....	82
Jiří Karásek ze Lvovic: Staré domy.....	82
O dandysmu.....	83
Oscar Wilde: Rybář a jeho duše.....	83
Viktor Dyk: Krysař	86
Můžete si přečíst.....	88
Hledání souvislostí	88
5. AVANTGARDA	89
Osvobozená slova	89
Futurismus a dadaismus	89
Christian Morgenstern: Tři zajíce (v překladu E. Frynty).....	89
Christian Morgenstern: Tři zajíci (v překladu J. Hiršala).....	89
Christian Morgenstern: Košíl (v překladu E. Frynty)	90
Christian Morgenstern: Košilela (v překladu J. Hiršala)	90
Josef Hanzlík: Košiletoun	90
Christian Morgenstern: Nové názvy navržené přírodě	91
Christian Morgenstern: Jak si šibeniční dítě zapamatuje jména měsíců.....	91
Stanislav Kostka Neumann: Ať žije život.....	91
Výňatek z Manifestu futurismu.....	93
Velemír Chlebníkov: Obrateň.....	94
Tristan Tzara: Návod, jak vytvořit dadaistickou báseň	95
Jiří Voskovec – Jan Werich: Napnelismus a cuknulatura.....	95
Guillaume Apollinaire: Pásмо	96
Guillaume Apollinaire: Devátá tajná báseň	98
Osvobozená obraznost	99
Poetismus a surrealismus	99
Vítězslav Nezval: Abeceda	99
Karel Teige: Poetismus.....	100
Vítězslav Nezval: V létě	100
Vítězslav Nezval: Krajina.....	100
Vítězslav Nezval: Malé dívce	100
Karel Čapek: Básník.....	101
Konstantin Biebl: Protinožci	103
Konstantin Biebl: Milenci	103
Konstantin Biebl: S lodí jež dováží čaj a kávu	104
Vítězslav Nezval: Cigaretový dým	104
Vítězslav Nezval: Z kalambúrů.....	105

OBSAH

Benjamin Péret: Půjdu, chceš-li	105
Vítězslav Nezval: Píseň písni	106
Můžete si přečíst	107
Hledání souvislostí	107
6. NEKLIDNÉ DVACÁTÉ STOLETÍ 108	
O té první velké válce 108	
Erich Maria Remarque: Na západní frontě klid	108
Romain Rolland: Petr a Lucie	109
Konstantin Biebl: Smrt	111
Stanislav Kostka Neumann: Září	111
Fráňa Šrámek: Splav	112
František Langer: Vzácný přetisk 2 F,50 Belgien	112
Jaroslav Hašek: Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války	115
Kříže, srpy, kladiva 117	
George Orwell: 1984.....	117
Isaac Babel: Sůl.....	119
Erich Maria Remarque: Před bouří	121
Karel Čapek: Válka s Mloky.....	122
Ernest Hemingway: Stařec u mostu.....	124
Karel Čapek: Bílá nemoc	125
Pavel Kohout: Ve jménu Vůdce	129
Varlam Šalamov: Kondenzované mléko	131
Karel Pecka: Motáky nezvěstnému	132
Milan Kundera: Žert	134
Zdena Salivarová: Honzlová	135
Josef Škvorecký: Reakcionář Kohn	137
Irena Dousková: Hrdý Budžes	138
Thomas Brussig: Komu čest, tomu trest	139
O té druhé velké válce 141	
František Halas: Mobilizace.....	141
Jan Weiss: Slavný pes	142
István Örkény: Učme se cizím jazykům!	144
Miroslav Ivanov: Atentát.....	145
Jan Drda: Vyšší princip.....	147
František Křelina: Nejmladší z lidických mužů	149
Bohumil Hrabal: Ostře sledované vlaky	151
Ludvík Aškenazy: Kytka	153
István Örkény: Domov	154
Vladimír Holan: Vltava v roce 1946	154
Mezi lidmi..... 155	
Petr Bezruč: Maryčka Magdónova.....	155
Jiří Wolker: Balada o námořníku.....	156
Jiří Wolker: Balada o očích topičových.....	159
Karel Čapek: Zločin v chalupě	160
Karel Čapek: Šlépěje	161

OBSAH

Josef Čapek: Kulhavý poutník	163
Karel Poláček: Pan Selichar se osvobodil.....	164
Karel Poláček: Bylo nás pět.....	165
Jaroslav Havlíček: Partie šachu.....	167
Franz Kafka: Proměna	170
Johannes Urzidil: Reliéf města.....	172
Jan Skácel: Píseň o nejbližší vině.....	174
Jan Skácel: Nahým a mokrým navrch	174
Bohumil Hrabal: Pábitelé	175
Ivan Vyskočil: Takové torzo, to by si teprv žilo!	176
István Örkény: Úvahy ve sklepě	177
Jiří Kolář: Mezi tupci.....	178
Jiří Kolář: Termiti.....	178
Ludvík Vaculík: Čí je svět?	179
Ludvík Vaculík: Srpnový únor	180
Jindříška Smetanová: Význam sedmikrásek v zahraniční politice	180
Josef Kainar: Stříhali dohola malého chlapečka	181
Lawrence Ferlinghetti: Svět je báječné místo	182
Warren Miller: Prezydent Krokadýlů.....	183
Jan Zábrana: Jak jsem překládal Millerovu harlemskou baladu.....	184
Můžete si přečíst	185
Hledání souvislostí	185
7. ČTU, ČTEŠ, ČTEME.....	186
Pohádky nepohádky	186
Miroslav Holub: Stručná úvaha o Honzovi	186
Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ	186
Saki: Kocomour	188
Jacques Prévert: Kůň na ostrově	190
Ivan Vyskočil: Malý Alenáš.....	191
Karel Michal: Mimořádná událost.....	192
Jakub Arbes: Newtonův mozek	194
O lásce sladké a hořké	197
František Halas: Doznání.....	197
Franz Kafka: Z deníku	197
Milan Kundera: Falešný autostop.....	197
Josef Hora: Šetřte láskou	201
Jacques Prévert: Pro tebe má lásko	201
Bohumil Hrabal: Láska	201
Gregory Corso: Manželství	203
Příběhy strašné i směšné	205
Howard Phillips Lovecraft: Rytina	205
Guy de Maupassant: Horla	207
Ivan Alexejevič Bunin: Strašná povídka.....	208
James Thurber: Pan Preble se zbavuje manželky.....	209
Jaroslav Hašek: Hovor s malým Mílou	210
Daniil Charms: Vypadávající stařeny	211

OBSAH

Jan Vodňanský: Čím je nám sloh	212
Jan Vodňanský: Praktická lekce gramatiky	212
Eberhardt Hauptbahnhof: Májová košile	212
Karel Poláček: Muži velkého světa v malém městě	213
Jerome Klapka Jerome: Tři muži ve člunu.....	215
Zdeněk Jirotka: Saturnin	216
Můžete si přečíst	219
8. SLOVNÍČEK LITERÁRNÍCH POJMŮ	220
9. CHRONOLOGICKÝ PŘEHLED	225
10. ODKUD JSOU	226
11. CITACE	228
12. PŘEHLED OČEKÁVANÝCH KOMPETENCÍ A VÝSTUPŮ	231

V obsahu nejsou uváděny texty umístěné na liště a texty podbarvené.

Texty jsou upraveny podle Pravidel českého pravopisu z roku 1993, pokud tato úprava neporušuje autorský styl.

Symboly užívané v učebnici:

hledání souvislostí

můžete si přečíst

internet

poslech

K vyhledání dalších informací můžete využít i Slovníček literárních pojmu na s. 220–224 a Slovníček autorů na www.fraus.cz.